

LÆSEPRØVE FRA
VI VAR FISKERE
AF CHIGOZIE OBIOMA

* * *

Lidt over en uge før vores nabo tog os på fersk gerning, var mine brødre og jeg på vej tilbage fra Omi-Ala-floden sammen med de andre drenge, da vi mødte Abulu langs den sandede sti. Vi var lige blevet færdige med en fisketur ved floden og var på vej hjem, mens vi diskuterede de to store tilapiaer, som vi havde fanget den dag (og hvoraf Ikenna hårdnakket påstod, at den ene var en Symphysodon), da Kayode, idet vi trådte ud i lysningen med mangotræet og den himmelske kirke, pludselig råbte: "Se, der ligger en død mand under træet! En død mand! En død mand!"

Vi vendte os straks alle sammen over i retning af stedet og så en mand ligge på et leje af nedfaldne blade for foden af

mangotræet med hovedet hvilende på en lille, knækket gren, der stadig var fuld af blade. Mangoer i forskellige størrelser og farver – gule, grønne, røde – og i forskellige stadier af forrådnelse lå og flød overalt. Nogle af dem var revnede, andre hakket i stykker af fugle. Sålerne på mandens fødder, som lå lige der for øjnene af os, var grimme, og det så ud, som om fodsvampen havde gravet dybe render tværs hen over dem overalt, så de kom til at ligne et kompliceret landkort, farvet af visne blade som klistrede fast til renderne.

“Det er ikke en død mand; det er ham, som går rundt og nynner den der melodi,” sagde Ikenna roligt. “Han må være gal, det er sådan gale mennesker opfører sig.”

Selvom jeg ikke havde hørt melodien før, forstod jeg godt, hvad det var, Ikenna ville have os til at høre.

“Ikenna har ret,” sagde Solomon. “Det er Abulu, ham den gale som ser syner og åbenbaringer.” Så knipsede han med fingrene og sagde: “Jeg kan ikke udstå den mand.”

“Ah!” råbte Ikenna. “Er det ham?”

“Det er ham – Abulu,” sagde Solomon.

“Jeg genkendte ham ikke engang,” sagde Ikenna.

Jeg så ned på den gale mand, som Ikenna og Solomon havde afsløret, at de godt kendte, men kunne ikke huske, at jeg nogensinde skulle have set ham før. Mange gale mennesker, tiggere og hjemløse strejfede rundt i Akures gader, og der var ikke noget bemærkelsesværdigt eller særligt ved nogen af dem. Jeg syntes derfor, at det var mærkelig, at ham her ikke alene havde en bestemt identitet, men også ligefrem et navn – et navn som folk tilsyneladende kendte. Mens vi stod og kiggede, løftede den gale mand hænderne og lod dem blive hængende underligt oppe i luften, fuldkommen ubevægeligt, på en ophøjet måde, der fyldte mig med ærefrygt.

“Prøv at se engang!” sagde Boja.

Abulu satte sig nu op, som limet til stedet, og stirrede ud mod et punkt i det fjerne.

“Kom, vi lader ham være og går vores vej,” sagde Solomon nu. “Lad os ikke tale med ham, men bare gå; lad ham være –”

“Nej, nej, vi kunne prøve at ryste ham lidt,” sagde Boja, som var begyndt at nærme sig manden. “Vi skal da ikke bare gå, det kan være, det kunne blive sjovt. Hør engang, vi kunne skræmme ham, og så –”

“Nej!” sagde Solomon med stor kraft. “Er du vanvittig? Ved du da ikke, at denne mand er ond? Har du aldrig hørt om ham?”

Mens Solomon stadig talte, begyndte den gale mand pludselig at brøle af grin. Boja skyndte sig forskrækket at trække baglæns og sluttede sig til os andre. Netop da sprang Abulu akrobatisk på benene i ét utroligt kraftspring. Han satte begge hænder i siden, slog benene sammen og faldt så, uden at bevæge så meget som en finger, tilbage i sin tidligere stilling. Begejstrede ved synet af denne gymnastiske opvisning gav vi os til at klappe og juble.

“Han har overnatulige kræfter – Superman!” råbte Kayode, og de andre grinede.

Vi havde helt glemt, at vi havde været på vej hjem, mørket havde langsomt lagt sig over horisonten, og vores mor ville snart begynde at lede efter os. Jeg var henrykt og fascineret over denne mærkelige mand. Jeg formede hænderne som en tragt foran munden og sagde: “Han er som en løve!”

“Du sammenligner alting med dyr, Ben,” sagde Ikenna og rystede på hovedet, som om sammenligningen havde irriteret ham. “Han er ikke som noget, hører du? Han er bare en gal mand – en gal mand.”

Fortabt i selve øjeblikket studerede jeg denne ærefrygtindgydende skabning med al den koncentration, jeg kunne oppebære, indtil alle detaljer af hans fremtoning fyldte mine tanker. Han var indhyllet i snavs fra top til tå. Da han kom smidigt på benene, steg noget af snavset til vejrs sammen med ham, mens noget af det blev liggende på jorden. Han havde et frisk ar i ansigtet lige under hagen, og hans ryg var indsmurt i en dryppende masse af slimede mangoer. Hans læber var tørre og sprukne. Hans uredte

hår hang ned ad ryggen i filtrede tjavser, som fik ham til at ligne en rastafari. Hans tænder, hvoraf de fleste var sorte, som om de var blevet svedet af, mindede mig om ildsprudlende sigøjnere og cirkusgøglere, som spyede ild ud af munden og formentlig, tænkte jeg, brændte tænderne. Manden lå nøgen for øjnene af os, fuldkommen bar bortset fra en forreven las, som hang løseligt fra skulderen og ned til livet, området omkring kønsdelene var dækket af et tæt buskads af hår med hans årede penis hængende slapt ned i midten som et reb til at holde bukserne oppe med. Hans ben var et mylder af spændte åreknuder.

Kayode samlede en mango op og smed den over i retning af Abulu, og straks, nærmest som om han havde forventet det, greb den gale mand mangoen i luften. Han kom langsomt på benene, mens han holdt frugten ud fra sig, som om det var en syredrypende genstand, han ikke ville have for tæt på kroppen. Med et langt, gennemtrængende skrig kylede han mangoen så højt op i luften, at den kunne være landet inde i byens centrum, omtrent tredive kilometer derfra. Det slog virkelig benene væk under os.

Vi blev stående tavse, lammede, og så på denne mand, indtil Solomon trådte frem og sagde: "Forstår I? Forstår I nu, hvad det er, jeg siger? Kan noget almindeligt menneske måske gøre sådan?" Han pegede i retning af det projektil, som mangoen var. "Manden er ond. Lad os gå hjem og lade ham være i fred. Har I måske ikke hørt, hvordan han dræbte sin egen bror? Hvad kan være værre end en mand, der dræber sin egen bror?" Han førte hånden op til sin ene øreflip på samme måde som en ældre person, der siger noget belærende til et barn. "Vi skal alle sammen gå hjem, nu!"

"Han har ret," sagde Ikenna efter at have tænkt sig om et øjeblik. "Vi skal alle sammen gå hjem. Se, det er også ved at blive sent."

Vi begyndte at gå, men så snart vi gjorde, brast Abulu i latter. "Ignorer ham," sagde Solomon og vinkede os videre. De andre fortsatte, men jeg kunne ikke. Jeg blev pludselig, ud fra Solomons

beskrivelser, bange for, at manden var så farlig, at han kunne springe på os og dræbe os alle sammen. Jeg vendte mig om, og da jeg så, at han var på vej efter os, flammede min angst op.

“Lad os løbe,” råbte jeg, “han vil slå os ihjel.”

“Nej, han kan ikke slå os ihjel,” sagde Ikenna og vendte sig hurtigt om for at stå ansigt til ansigt med den gale mand. “Han kan se, at vi er bevæbnede.”

“Med hvad?” spurgte Boja.

“Vores fiskekroge,” svarede Ikenna kort. “Hvis han kommer nærmere, flånser vi ham med krogene, ligesom når vi dræber fisk, og kaster hans lig i floden.”

Den gale mand stoppede op og stod stille med hænderne oppe for ansigtet, mens han udstødte nogle sære lyde, som om truslen havde virket afskrækkende på ham. Vi fortsatte og var kommet et pænt stykke derfra, da vi hørte Ikennas navn blive råbt. Vi stoppede øjeblikkeligt chokerede op.

“*Ikena*,” lød stemmen igen med yoruba-accent, som trak *i*-lyden i den første vokal ud og udslettede det andet *n*, så det lød som *Ikena*.

Vi skævede forvirrede rundt for at se, hvem der havde sagt navnet, men Abulu var det eneste menneske inden for synsvidde. Han stod nu nogle meter fra os med armene foldet over brystet.

“*Ikena*,” gentog Abulu højt og krøb tættere på.

“Vi skal ikke lytte til Abulus profetier. *O le wu* – det er farligt,” råbte Solomon til os på et yoruba, som lød grødet med en snert af oyo-dialekt. “Kom, vi går hjem nu, kom, vi går.” Han skubbede Ikenna videre. “Det er ikke godt at lytte til Abulus profetier, Ike. Lad os gå!”

“Ja, Ike,” sagde Kayode, “han tilhører djæveln, men vi er kristne.”

Et øjeblik ventede vi alle sammen på Ikenna, hvis blik stadig var limet til den gale. Uden at vende sig om mod os andre, rystede han på hovedet og råbte: “Nej!”

“Hvordan nej? Kender du ikke Abulu?” spurgte Solomon. Han

greb fat i Ikennas bluse, men Ikenna rykkede sig fri og efterlod et stykke af sin gamle Bahamas resort T-shirt i Solomons hånd.

“Lad mig være,” sagde Ikenna. “Jeg går ingen steder. Det er mit navn, han råber. *Det er mit navn, han råber*. Hvorfra kender han mit navn? Hvordan – hvordan kan han råbe mit navn?”

“Måske hørte han en af os andre sige det,” sagde Solomon med lige så stor kraft som Ikenna.

“Nej, han gjorde ej,” råbte Ikenna. “Han har ikke hørt det fra nogen.”

Han havde lige sagt det, da Abulu – denne gang i et mildere, mere stille tonefald – kaldte igen, “*Ikena*”. Derefter løftede den gale mand begge hænder i vejret og begyndte at synge en sang, som jeg havde hørt folk synge i vores kvarter uden at vide, hvor den kom fra, eller hvad den betød, og sangen havde titlen: “Den som sår de grønne planter”.

Vi lyttede til hans henførte sang et stykke tid, selv Solomon. Så, med en hovedrysten, samlede Solomon sin fiskesnøre op, kastede det løse stykke af Ikennas T-shirt fra sig på jorden og sagde: “Du og dine brødre kan blive, hvis I vil, men jeg går nu.”

Solomon vendte sig om og Kayode fulgte efter. Igbafe, der tydeligvis havde svært ved at bestemme sig, lod blikket vandre frem og tilbage mellem os og duoen på vej væk. Så begyndte han langsomt at gå derfra, indtil han, efter omkring hundrede meter, begyndte at løbe.

Abulu var holdt op med at synge, da jeg havde tabt de tre af syne, og var igen begyndt at sige Ikennas navn. Da det forekom mig, at han have råbt det for tusinde gang, så han brat op i luften, løftede hænderne og råbte: “*Ikena*, du vil blive bundet som en fugl, den dag du skal dø,” råbte han, mens han holdt hænderne op for øjnene for at illudere blindhed.

“*Ikena*, du vil blive stum,” sagde han og holdt sig for ørerne med begge hænder.

“*Ikena*, du vil blive lemlæstet,” sagde han og spredte benene, mens han samlede håndfladerne som i ydmyg bøn. Derefter

smækkede han knæene sammen og faldt pludselig baglæns omkuld på jorden, som om knoglerne i hans knæ var smuldret.

Da han sagde: "Tungen vil hænge ud af munden på dig som på et sultent dyr og vil ikke vende tilbage i din mund," stak han sin egen tunge ud og lod den hænge ud i den ene side af munden.

"*Ikena*, du vil løfte hænderne for at gribe ud i luften, men du vil ingenting finde. *Ikena*, du vil åbne munden for at tale den dag" – den gale åbnede munden og sagde et højt, gispende *ah ah* – "men ordene vil blive stikkende i din mund."

Mens han talte, kvalte larmen fra en flyvemaskine over vores hoveder hans stemme og gjorde den først til en desperat klynken og slugte derefter – da flyet var kommet endnu tættere på – resten af hans ord som en boaslange. Det sidste udsagn vi hørte ham sige: "*Ikena*, du vil svømme i en flod af rødt, men vil aldrig stige op fra den igen. Dit liv –" var næsten umuligt at høre. Larmen og lyden af børnestemmer i kvarteret, som jublede ved synet af flyvemaskinen, lagde et kakofonisk slør ud over aftenen. Abulu kastede et vildt blik opad, tydeligt forvirret, hvorefter han, opfyldt af raseri, fortsatte med en højere stemme, som blev knægtet til en svag hvisken af lyden fra flyvemaskinen. Da larmen begyndte at tage af igen, hørte vi ham alle sammen sige: "*Ikena*, du vil dø, som en hane dør."

Abulu blev tavs og hans ansigt lyste pludselig af lettelse. Derefter bevægede han den ene af hænderne oppe i luften, som om han skrev noget på et usynligt, hængende stykke papir eller i en bog med en pen, som ingen andre end han selv kunne se. Da han så ud til at være færdig, begyndte han at gå syngende og klappende bort.

Vi så hans rygsgøjle svinge frem og tilbage, mens han sang og dansede, og sangens ladede tekst faldt tilbage og ramte os som støv i vinden.

<i>A fe f ko le fe ko ma kan igi oko</i>	Som vinden ikke kan blæse uden at røre træerne
<i>Osupa ko le hon ki enikan fi aso di</i>	Som ingen kan blokere månens lys uden et klæde
<i>Oh, Olu Orun eni ti mo je Olise fun</i>	Åh, fader til den vært for hvem jeg er et orakel
<i>E fa orun ya, e je ki ojo ro</i>	Jeg bønfalder dig om at flænse himmelhvælvingen og give regn
<i>Ki oro ti mo to gbin ba le gbo</i>	Sådan at alle de grønne ting jeg har sået kan leve
<i>E ba igba orun je ki oro mi bale mi</i>	Skamfere årtiderne sådan at mine ord kan ånde
<i>Ki won ba le gbo</i>	Så de kan bære frugt.

Den gale mand sang videre, mens han fjernede sig fra os, indtil hans stemme forsvandt sammen med hele hans samlede konvoj af fysiske udtryk – hans tilstedeværelse, hans lugt, hans skygge som klæbede til træet og til jorden, hans krop. Så snart han var ude af syne, gik det op for mig, at aftenen var begyndt at lægge sig tungt omkring os, dækkede verdens tag med sit tusmørkesejl, og – på noget der føltes som et blink med øjnene – havde forvandlet fuglene, som lå på rede i mangotræet og vildnisset af esangræs rundt om det, til sorte objekter, uigennemtrængelige for øjet, imens de fløj forbi os. Selv det nigerianske flag, som hang oppe over politistationen et par hundrede meter borte, var blevet sort, og de fjerne bjerge var smeltet sammen med himlen, som om der ikke var noget skel mellem himmel og jord.

Mine brødre og jeg gik derefter hjem, skrammede som om vi var blevet slået i en for nem kamp, mens verden omkring os fortsatte sine bevægelser ved hjælp af det sædvanlige maskineri, som om intet var hændt, og uden noget, der indikerede, at der var overgået os noget betydningsfuldt og ildevarslende. For gaderne var fulde af liv, travlt myldrende med aftenens gadesælgere med lygter og levende lys på bordene og folk, som gik omkring, hvis skygger blev kastet hen ad jorden og op på mure, træer, huse som legemsstore vægmalerier. En mand fra hausa-stammen i nordlig klædedragt stod bag et træskur beklædt med en presenning og vendte en flok spid med kød over en trækulsgrill tændt i en metalskål, hvorfra der steg tyk, sort røg op. Et stykke fra manden, adskilt af en åben rendesten, sad to kvinder på en bænk bøjet over et rigtigt bål og ristede majscolber.

Vi var ikke mere end et stenkast fra vores hus, da Ikenna pludselig holdt op med at gå og derved tvang os til at stoppe, sådan at han stod foran os andre tre, nu nærmest kun som en mørk silhuet. "Var der nogen af jer, der hørte, hvad han sagde, da flyet kom forbi?" spurgte han med en stemme, som lød usikker, men dog behersket. "Abulu fortsatte med at tale, men jeg kunne ikke høre ham."

Jeg havde ikke hørt, hvad den gale mand sagde; flyet havde beslaglagt hele min opmærksomhed, mens det var der, og jeg havde stirret indgående på det, mens jeg skyggede med hånden for den lave sol i et forsøg på at fange et glimt af dets formentlig udenlandske passagerer på vej, måske, til et sted i den vestlige verden. Men heller ikke Boja eller Obembe havde tilsyneladende hørt ham, for ingen af dem sagde et ord. Ikenna vendte sig om og skulle til at gå videre, da Obembe sagde: "Jeg gjorde."

"Men hvad venter du så på?" tordnede Ikenna. Vi trådte alle tre et par meter baglæns.

Obembe krympede sig, urolig for at Ikenna måske ville slå ham.

"Er du blevet døv eller hvad?" råbte Ikenna.

Raseriet i Ikennas stemme skræmte mig. Jeg sænkede hovedet for at undgå at se direkte på ham og fokuserede i stedet på hans skygge, som lå kastet hen ad jorden. Jeg studerede hans krops bevægelser ved at se på måden, hans skygge flyttede sig på på jorden, jeg så den smide det, den stod med i hånden fra sig. Derefter flød hans skygge over mod Obembe, først med et alt for langt hoved, som derefter trak sig sammen til sin normale facon. Da den faldt til ro, flagrede armen kort op, og derefter hørte jeg lyden af Obembes dåse, som faldt til jorden og mærkede indholdet slå vådt op ad mit ben. To små fisk – hvoraf den ene var den, som Ikenna havde hævdet, var en *Symphysodon* – fløj ud af dåsen og begyndte at vride sig i støvet, som forvandlede sig til mudder af vandet fra dåsen, der vippede fra side til side og spyede vand og haletudser ud, indtil den omsider lå stille. Et øjeblik bevægede skyggerne sig ikke. Så blev en hånd, der blev længere og længere, til den strakte sig helt over til den anden side af gaden, efterfulgt af et råb fra Ikenna: “Sig det så!”

“Hørte du ham ikke?” spurgte Boja truende, selvom Obembe – der var stivnet med hånden oppe foran kroppen for at beskytte sig mod det ventede angreb fra Ikenna – allerede var begyndt at tale.

“Han sagde,” stammede Obembe, men stoppede, da Boja talte. Han begyndte forfra: “Han sagde – han sagde, at du ville blive slået ihjel af en fisker, Ike.”

“Hvad for noget, af en fisker?” sagde Boja højt.

“En fisker?” gentog Ikenna.

“Ja, en fisker –” Obembe fortsatte ikke sætningen, han rystede.

“Er du sikker?” spurgte Boja. Da Obembe nikkede, sagde Boja: “Hvordan sagde han det?”

“Han sagde, *Ikenna*, du vil –” Han stoppede, og hans læber bævede, mens han så fra ansigt til ansigt og derefter ned i jorden. Det var med blikket fæstnet til jorden, at han fortsatte: “Han sagde, Ikenna, du vil dø for en fiskers hånd.”

Jeg vil aldrig glemme den sorte sky, som faldt over Ikennas ansigt, efter at Obembe havde udtalt de ord. Han så op, som

om han ledte efter noget, hvorefter han drejede sig rundt i den retning, den gale mand var forsvundet i, men der var ikke noget at se, bortset fra himmelen, der var blevet orange.

Vi var næsten fremme ved vores port, da Ikenna vendte sig om mod os, men uden at se på nogen bestemt. “Han havde en vision, hvor han så, at en af jer vil dræbe mig,” sagde han.

Flere ord hang febrilsk og dinglede på hans læber, men slap ikke ud. De syntes at blive hevet indenbords igen, som om de var gjort fast til et reb, der blev trukket tilbage af en usynlig hånd et sted inde i ham. Så, som om han var usikker på, hvad han skulle sige eller gøre, og uden at vente på, at nogen af os andre sagde noget – for Boja skulle lige til at sige noget – vendte han sig om og gik videre ind gennem porten, og vi fulgte efter.

